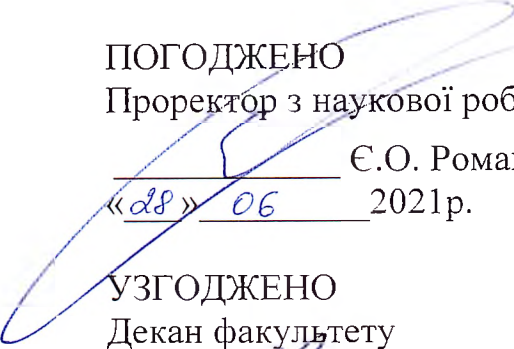

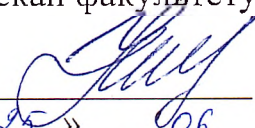
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра педагогіки та психології професійної освіти

ПОГОДЖЕНО
Проректор з наукової роботи

Є.О. Романенко
«08» 06 2021р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи

А.В. Полухін
«08» 06 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Декан факультету

Н.В. Ладогубець
«05» 06 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Професійна майстерність викладача ЗВО»

Освітньо-наукова програма: «Професійна освіта»
Галузь знань: 01 «Освіта /Педагогіка»
Спеціальність: 015 «Професійна освіта»
Статус дисципліни: обов'язковий компонент

Форма навчання	Семестр	Усього (год. / кредитів ECTS)	Лекції	Практ./лабор. заняття (семінари)	Самост. робота	Форма підсумк. контролю
Очна	2	90 /3	10	20	60	іспит
Заочна	2	90/3	6	4	80	іспит

Індекс: НДФ – (8-015/21) – 1.3.2
Індекс:НДФ – (8-015/21 з) – 1.3.2

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 2 із 14	

Робочу програму навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Професійна освіта», навчальних (НДФ- 8-015/21) планів та робочих (РДФ - 8-015/21) навчальних планів підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 «Професійна освіта».

Робочу програму розробила:
професор, доктор педагогічних наук Л.В. Барановська

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Професійна освіта» спеціальності 015 «Професійна освіта», протокол № 8 від «09» 06 2021 р.

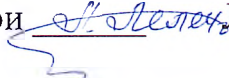
Завідувач кафедри Е.В. Лузік

Гарант освітньо-наукової програми Е.В. Лузік

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № 6 від «09» 06 2021 р.

Голова НМРР А.М. Кокарева

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури та докторантури Пелеченко А.П.
«25» 06 2021 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 3 із 14	

ЗМІСТ

Вступ		4
1. Пояснювальна записка		4
1.1.	Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
1.2.	Очікувані результати навчання	4
1.3.	Передумови вивчення навчальної дисципліни.....	5
2. Зміст навчальної дисципліни		5
2.1.	Програма навчальної дисципліни	5
2.2.	Тематичний план навчальної дисципліни	7
2.3.	Самостійна робота аспірантів.....	8
3. Навчально-методичні матеріали		9
3.1.	Методи навчання	9
3.2.	Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3.	Інформаційні інтернет-ресурси.....	10
4. Система оцінювання результатів навчання		10
4.1.	Засоби діагностики результатів навчальної діяльності	10
4.2.	Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання	10
4.3.	Критерії оцінювання досягнень аспірантів.....	12

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 4 із 14	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО» розроблена на основі Методичних рекомендацій щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Національному авіаційному університеті, затверджених наказом ректора від 01.06.2021 №321/од.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання дисципліни є: оволодіння здобувачами системою компетентностей з професійної майстерності викладача ЗВО, вироблення умінь аналізувати її складові, управляти внутрішньою і зовнішньою педагогічною технікою, проводити заняття із здобувачами вищої освіти з використанням інноваційних освітніх технологій.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння знаннями про особливості професійної майстерності викладача ЗВО, його технік;
- опанування таких складових професійної майстерності викладача ЗВО як методологічна грамотність, комунікативність, інноваційність, конфліктологічна культура;
- засвоєння інформації щодо іміджу викладача, педагогічного спілкування, артистизму як складової майстерності і професіоналізму викладача;
- оволодіння продуктивними стилями педагогічного спілкування та навичками використання механізмів психологічного захисту;
- формування педагогічного такту й етики викладача ЗВО;
- вироблення готовності проводити навчальні заняття з використанням інноваційних освітніх технологій.

1.2. Очікувані результати навчання.

Навчальна дисципліна «Професійна майстерність викладача ЗВО» дає можливість досягти таких *програмних результатів*:

- знання та розуміння етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів і явищ в освітньому середовищі;
- вміння та навички використовувати методологію системного аналізу в педагогічній науці;
- знання та розуміння основних теоретичних понять у галузі інноваційних технологій;
- знання та розуміння методів наукових досліджень, вміння та навички використовувати їх на рівні доктора філософії;
- уміння та навички організовувати творчу діяльність і процес проведення наукових досліджень, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
			Стор. 5 із 14

- знання та розуміння структури вищої освіти в Україні, використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
- знання специфіки науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- знання та вміння використовувати сучасні засоби і технології організації на здійснення освітнього процесу.

Навчальна дисципліна «Професійна майстерність викладача ЗВО» дає можливість здобути такі *компетентності*:

- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджувати та розв'язувати конфлікти;
- комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно орієнтованої діяльності;
- здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку в галузі теорії і методики професійної освіти; здатність виявляти прогресивні ідеї зарубіжного досвіду функціонування професійної освіти та визначати на цій основі можливі напрями впровадження цих ідей у вітчизняну систему освіти;
- здатність до професійної рефлексії, до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

1.3. Передумови вивчення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Професійна майстерність викладача ЗВО» базується на знаннях з таких дисциплін: «Філософія науки та інновацій», «Правове, економічне та інформаційне забезпечення наукових досліджень» та слугує основою для вивчення таких дисциплін як «Андрагогіка та інноваційні освітні технології вищої школи», «Проектування та управління освітнім середовищем: оцінювання та діагностика навчальної успішності».

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни складається з одного навчального модуля - «Професійна майстерність викладача ЗВО», який є логічною

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 6 із 14	

завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни.

Інтегровані вимоги: програма відповідає вимогам щодо підготовки здобувачів ступеня доктора філософії до здійснення наукових досліджень з професійної педагогіки та виконання функцій науково-педагогічного працівника.

Тема 1. Професійна майстерність викладача ЗВО як навчальна дисципліна. Предмет, мета, завдання викладання. Дефініції ключових понять.

Інтегративний характер змісту навчального курсу, його роль у формуванні фахівців з освітніх, педагогічних наук. Предмет, мета і завдання навчальної дисципліни. Дефініції понять: «професійно-педагогічна діяльність», «професійна майстерність», «педагогічна техніка».

Тема 2. Поняття професійної майстерності та її складових. Класифікація професій.

Рівні та складові професійної майстерності. Класифікації професій, особливості професії науково-педагогічного працівника. Педагогічна компетентність (ПК) та її структура, ПК як підструктура професійної компетентності.

Тема 3. Професійна техніка. Психологічна та педагогічна техніки викладача ЗВО.

Сутність професійної техніки викладача. Зовнішня і внутрішня техніки. Психотехніка. Її структура. Володіння увагою, уявленням.

Тема 4. Інноваційність – найважливіша складова професійної майстерності викладача ЗВО.

Поняття інноваційної педагогіки. Класифікація інноваційних освітніх технологій. Їх аналіз. Алгоритм використання, переваги та недоліки в порівнянні з традиційними освітніми технологіями.

Тема 5. Педагогічні здібності викладача. Їх класифікація та роль у формуванні його професійної майстерності.

Поняття педагогічних здібностей. Класифікація. Структура педагогічних здібностей (перцептивні, комунікативні, інтерактивні, управлінські, організаторські, дидактичні, експресивні, академічні, сугестивні). Акторська майстерність викладача ЗВО. Система К. Станіславського і професійно-педагогічна майстерність. Шляхи створення творчого самопочуття. Транзакції.

Тема 6. Особливості професійно-педагогічного спілкування викладача ЗВО. Конфліктологічна культура та етика викладача ЗВО.

Змістовий аспект професійно-педагогічного спілкування, його особливості. Етнокультурні особливості професійно-педагогічного

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 7 із 14	

спілкування у ЗВО. Класифікація стилів професійно-педагогічного спілкування за К. Левіним, В. Кан-Каліком. А. Марковою, Л. Мітіною. Стратегії і методи управління педагогічними конфліктами. Педагогічний такт і етика викладача ЗВО. Складові педагогічної етики викладача ЗВО.

Тема 7. Імідж викладача. Чинники його формування.

Поняття іміджу викладача, його структури, чинників формування. Акмеологія викладача та її вплив на імідж. Критерії визначення професіоналізму викладача. Механізми міжособистісного сприйняття в освітньому процесі та механізми психологічного захисту. Проектування. Децентрація. Ідентифікація. Стереотипізація. Механізми психологічного захисту і професійна майстерність викладача.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Тематика занять	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Очна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ./лабор. заняття (семінари)	СР	Усього	Лекції	Практ./лабор. заняття (семінари)	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1									
1.1	Професійна майстерність викладача ЗВО як навчальна дисципліна. Предмет, мета, завдання викладання. Дефініції ключових понять.	8	2	-	6	10	-	-	10
1.2	Поняття професійної майстерності та її складових. Класифікація професій.	10	-	2	8	12	2	-	10
1.3	Професійна техніка. Психологічна та педагогічна техніка викладача ЗВО.	10	-	2	8	12	-	-	12

1.4	Інноваційність – найважливіша складова професійної майстерності викладача ЗВО.	16	2	4	10	12	2	-	12
1.5	Педагогічні здібності викладача. Їх класифікація та роль у формуванні його професійної майстерності.	12	2	2	8	10	-	2	8
1.6	Особливості професійно-педагогічного спілкування викладача ЗВО. Конфліктологічна культура та етика викладача ЗВО.	12	2	4	6	10	2	-	8
1.7	Імідж викладача. Чинники його формування.	10	2	4	4	10		2	8
1.8	Модульна контрольна робота	12	-	2	10	x	x	x	x
1.9	Контрольна робота (домашня)	x	x	x	x	12	-	-	12
Усього за модулем		90	10	20	60	90	6	4	80
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

2.3. Самостійна робота аспірантів.

Самостійна робота з дисципліни складається з таких видів роботи:

1). Написання есе «Ваші особисті уявлення про професійну майстерність викладача ЗВО, її структуру та чинники впливу на її формування».

2). Добір чотирьох педагогічних ситуацій для аудиторного обговорення та попередження педагогічно-комунікативних бар'єрів у системі» викладач- студент».

3). Підготовка та проведення навчального заняття з використанням елементів інноваційних освітніх технологій.

Завдання 1 виконується з метою самостійного визначення дефініції поняття «професійна майстерність викладача ЗВО», свідомого уведення її до наукового обігу здобувачів, уточнення компонентів її структури та чинників

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
			Стор. 9 із 14

формування; для вироблення навичок дефінітивного аналізу з проблем професійної педагогіки.

Завдання 2 виконується з метою вироблення готовності у здобувачів до використання технології ситуативного навчання у науково-педагогічній діяльності та в експериментальній частині докторської дисертації; для попередження професійної деформації та емоційного вигорання аспірантів як майбутніх викладачів і вчених.

Завдання 3 виконується з метою формування майбутніх науково-педагогічних працівників як креативних педагогів і вчених, здатних ефективно використовувати інноваційні освітні технології в професійній підготовці здобувачів вищої освіти на засадах студентоцентрованого навчання, яке сприятиме їхньому особистісному розвитку і професійному становленню.

Орієнтовна тематика рефератів / завдання для виконання контрольних робіт / перелік питань для підготовки до екзамену тощо розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводяться до відома аспірантів.

При здійсненні самостійної роботи аспіранти мають керуватися відповідними методичними рекомендаціями кафедри.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються такі методи й технології навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод;
- метод мозкової атаки;
- Сократів метод;
- метод мікровикладання;
- технологія ситуативного навчання (кейс-стаді);
- технологія евристичного (дослідницького) навчання;
- технологія дистанційного і змішаного навчання.

Застосування цих методів і технологій відбувається під час лекцій, практичних занять, у процесі самостійної роботи, науково-дослідницької діяльності.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. – К. : НАУ, 2015. - 254с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 10 із 14	

3.2.2. Інноваційні технології навчання: навчальний посібник для студентів технічних навчальних закладів / Кол. авторів, відпов. ред. Бахтіярова Х.Ш. – К. НТУ, 2017. – 172 с.

3.2.3. Кайдалова Л.Г., Щокіна Н.Б., Вахрушева Т.Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник. – Х.: Вид-во нФаУ, 2009. – 140с.

3.2.4.Теслюк В. Основи педагогічної майстерності. - К.:Ліра, 2016. -340 с.

3.2.5. Чепіль М.М. Педагогічні технології: навч. посібник. - К.: Академвидав, 2012. - 224 с.

Допоміжна література

3.2.6. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч.- метод. посібник. – Івано-Франківськ, 2017. – 166.

3.2.7.Дружилов С.А. Психологія професіоналізму. Інженерно-психологічний підхід. – Х., Изд-во «Гуманітарний центр, 2011.- 296с.

3.2.8. Conflict Management for Managers: Resolving Workplace, Client, and Policy Disputes, 2nd Edition & Kindle Edition. KENNESAW, Ga. (Dec 17, 2019) — by Susan S. Raines.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.1. <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/28536>

3.3.2. <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/28537>

3.3.3. <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/42076>

3.3.4. <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/20174>

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Засоби оцінювання результатів навчальної діяльності.

Діагностика навчальних досягнень аспірантів здійснюється шляхом обов'язкового виконання аспірантами таких видів навчальної діяльності:

- написання есе;
- проведення навчального заняття з використанням інноваційних освітніх технологій (ситуативного навчання, імітаційних технологій, технологій проблемного навчання);
- написання модульної контрольної роботи.

4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання

4.2.1. Оцінювання навчальної роботи аспіранта здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 11 із 14	

Таблиця 4.1

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль № 1 «Професійна майстерність викладача ЗВО»		
Діяльність 1: добір та обговорення кейс-стаді професійно-педагогічного спряму-вання.	25	20
Діяльність 2: підготовка та проведення навчального заняття з використанням елементів інноваційних освітніх технологій.	25	20
Модульна контрольна робота №1	30	x
Контрольна робота (домашня)	x	20
<i>Поточна модульна оцінка №1</i>	80	60
Разом за модулем 1:		
Екзамен	20	40
Підсумкова рейтингова оцінка	100	100

Написання есе «Ваші особисті уявлення про професійну майстерність викладача ЗВО, її структуру та чинники впливу на її формування».

2). Добір чотирьох педагогічних ситуацій для аудиторного обговорення та попередження педагогічно-комунікативних бар'єрів у системі» викладач- студент».

3). Підготовка та проведення навчального заняття з використанням елементів інноваційних освітніх технологій.

4.2.2. Переведення підсумкової рейтингової оцінки в балах в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл. 4.2.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 12 із 14	

Таблиця 4.2.

**Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.2.3. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.

4.3.1. Критерієм успішного проходження аспірантом оцінювання є досягнення ним мінімальних рівнів оцінок за кожним запланованим видом навчальної діяльності.

Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну оцінку (за національною шкалою) відповідно до даних табл. 4.3.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 13 із 14	

Таблиця 4.3.

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою¹

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Оцінка за діяльність 1	Оцінка за діяльність 2	Поточна модульна оцінка	Контрольна модульна оцінка	
21-25	21-25	42-50	27-30	Відмінно
16-20	16-20	32-40	22-26	Добре
11-15	11-15	22-30	18-21	Задовільно
Менше 10	Менше 10	Менше 21	Менше 17	Незадовільно

4.3.2. Аспірант допускається до виконання модульної контрольної роботи за умови наявності у нього поточної модульної рейтингової оцінки величиною не менше 60% максимальної поточної модульної рейтингової оцінки.

Слід мати на увазі, що отримання аспірантом лише мінімальних оцінок за виконання окремих видів навчальної роботи з певного модуля може виявитися недостатнім для отримання допуску до виконання модульної контрольної роботи та потребуватиме виконання ним додаткового індивідуального завдання, захистити його з позитивною оцінкою в балах, яка буде додана до поточної модульної рейтингової оцінки.

4.3.3. До екзамену аспірант допускається за умови отримання позитивних (за національною шкалою) контрольних модульних рейтингових оцінок.

У разі отримання незадовільних контрольної модульної чи екзаменаційної рейтингових оцінок аспірант повинен повторно пройти відповідний контроль в установленому порядку. При повторному його проходженні максимальна величина рейтингової оцінки в балах не повинна перевищувати максимальне значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

¹ Бали визначаються відповідно до додатку 3 до методичних рекомендацій.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність викладача ЗВО»	Шифр документа	СМЯ НАУ РПНД 12.01.07-01-2021
		Стор. 14 із 14	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				